

Dapjɔɔr

Ruēt mi /kən car la tuoke kā mään rey runikien diaal. E nuth kā pek in ruet rey Aʒothɔrɔlia /kən car. Thaŋj mään ca kuany ni ʒöö bike tēē ke gaat, kā kɔkien ca kuany ni ʒöö ba ruēt jakä guut ke dapjɔɔr.

Enu e dapjɔɔr?

Dapjɔɔr ɔɔa e mi ca rialikä ke tɔɔ duəl wal in jak ruēt kā guut. Jen inɔ bā luotde pääre cetke 'ɲukde' kie 'kəpɔɔɔɔ ruetdä'. Jen pek mi cop kel juɔkni diɔɔk ke ruet e mi /kən car min ba cu gut.

Kä dapjɔɔr e ɲuɔt rey Aʒothɔrɔlia?

Dapjɔɔr rey Aʒothɔrɔlia ba ɲuɔt eni mi ca ɔɔar piny kārɔa e rəm mi daktör kie ram ci tɔɔ puɔlä puɔɔny ɔɔr mi ci thuɔk thɪn. Duɲni ʒöö ɲuɔt dapjɔɔrä ɔɔaɔe kā walayeni kene wɪic (c.k. ɲuɔt in lare tuoke idi kā e ney min de män teke duɔɔp mi lät kene dapjɔɔr).

Luɔtni ke dapjɔɔr

Dapjɔɔr e mi la kuany raan kārɔa. Jen e la mi la bum läre. Tɪtɪ ke luɔtni ti ɲuan kā ji ke ʒöö enu mo curi kuany ni dapjɔɔr. E cien e ken luɔtni titi, mi jin ɔɔori ʒöö bi ruētdu jakä guut, tɔɔde bie ku mek ɲ jin.

Dup dapjɔɔr

Tɪtɪ ke ken dup dapjɔɔrä daŋ rɛw: Dapjɔɔr waal kene dapjɔɔr ke reet. Ken dial la puɔlke kā la wäke kɔk.

Dapjɔɔr waal

En dapjɔɔr waal luotde ni math waal mi bi ɲoɔn kām raar. Neme e duɔɔp mi la tēē thɪn amāni juɔkni bāɲuan ruetdä.

Mi jin ci dapjɔɔr ke math waal, jin la naŋi thaakni ti ɲuan rey cucä mi bec jiecdu elɔŋ, duɲni ʒöö en bec la cuɲe nikä keel nie ɔɔath in cie kām raar. Däktöru be ji cu ɔɔar waal ti bum tɪ jakε becde kā kɔc. Jin bi tɔɔde cu wä cuɔt ke rialikä cien.

Dapjɔɔr retdä

Mi jin ci tēē ke pek mi leny juɔkni bāɲuan ruetdä, jin /cue ɔɔr en ʒöö bi dapjɔɔr lel ke math waal, jin daŋ mi ci kuany ni ʒöö bi dapjɔɔr lel ke reet ke ʒöö /ci dēē le naŋni duɔɔp in nhiamdien.

Dapjɔɔr retdä ni ciaaŋ la latke je ke cāŋ mi ca mat piny.

Mi jin lätni dapjɔɔr retdä keliw e mi tēē reyde ke tuɔm ke anaedhthetik (nie wāno bi yic tēē ɲin), jin /thiele bec mi bi le jek. Duɲni ʒöö jin bi tēē rey cucä rey ɲinɪ ti tot ke kɔre. Mi e dapjɔɔr retdä teke ji mo ke aniedhthetik mi thɪak ke ji mo, jin dere tēē ke bec cucä jiec jek e määth rey ɔɔath dapjɔɔrä.

Jen bā caam jiec la tēē thɪn kā becde cetde ke ben buɔth ke kɔr ɲin ti tot.

Ke thuɔk becä, jin dere ti lēthlēeth math, waal tin woc bec duɔɔrä kā bi cu teke lɔɔŋ.

Mi jin ci teke bec mi diit, ruacni ke Däktöru.

Kä ε ney bi kule loc rey lätni ku tin wän tɔ?

Jin bi loc rey lätniku tin wän ke kər cəŋ in jekj puɔnydu ce pual kene ɣöö ci cärku pual. Duŋni ɣöö ke kər juokä kel ε wä kä rəw, jin lok tɪti:

- Kap ti thiek, lat tetni kene läti ti jake puɔny kä cuc.
- Luɔm, lätni nyinä leerä ke läth eni duɔɔr muuru
- puaak kene wädu ket.

Titi ke ken tin nyoth ke ɣöö ci taadu rɔ ger:

- gër cienä
- ruëec wec
- diær.

Kä ε pek mi nin idi nanj dapjɔɔrɛ?

En min pek in nanj dapjɔɔrɛ la dɪtde kä:

- Ken dup dapjɔɔrä
- Käth in ci ruëtdu cop thɪn
- Guath bi dapjɔɔr ke lel thɪn (c.k duel-waal kume kie praibet kilinik)
- Mi jin rɔŋj ke jek Medikerä
- Mi jin te kad pualä puɔny mi rɛli.

Mi jin te kad Medikëerä kä guilj kilinikni jikien:

- Dapjɔɔr ke math waal nanj pek mi \$100 ε wäkä \$500
- Dapjɔɔr ke reet nanj pek mi \$400 ε wäkä \$600.

Thaŋ kilinikni kie duel-waal nɛeni diaal kuij pek in thöpke. Mi lutde rɔ ji, dɔŋ dere cu/thiel mi nanj. Däktöru be ji cu jakä njac njaaani ti nuan.

Kä jin goori jækni guath dɔdien ke kui dapjɔɔrä?

Jin thiele jækni guath dɔdien mi goori kä däktöru a laar cəŋ dapjɔɔrä – thielj rey Wetheren Aɣothɔralia guath in thieec nuɔtde thɪn.

Kä jin goori cuum ε njot /kenj dapjɔɔr ni lel?

Jin mi /thiele cuum mi bj gor, duŋni ɣöö la të thɪn mi dɔŋ jin deri ruac ran gor kie ke njac lääri ti nuan.

Lääri ti nuan

Jin deri lääri ti nuan jiek ke kuic dapjɔɔrä kä däktöru, Manädhäme min tëë thɪno ke thɔp cäri ji goalu kie thänter pualä puɔny mäan. Jin bä deri ji pualä puɔny cop tin läti ke kuj tɔɔcä kene tin lat ke thɔp cäri jigali rey walayekädu kä Aborijinal in thɪjak o amänj tin latke ε duel-waal Torreth Jthtiriet Jthlender.

Jin bä deri lääri ti nuan njac kä jalu cianj ke manädhämeni titi.

- MSI Aɣothɔralia (mëë ci kɔne Marie Jthtöpeth Aɣothɔralia)
- 1800Maiɣɔpcinikä (Vic)
- Gaatke ti Məke (Qld)
- Tɛlepoon Mək Ruetaä (NSW)
- Thänter Cuɔm Ruetaä (SA)

Ke lääri ti nuan, kuak kene jækni, guil

jeanhailes.org.au/health-a-z/sex-sexual-health/abortion

 Jean Hailes
for Women's Health

Talepon 03 9453 8999
jeanhailes.org.au

Jean Hailes ke kuj Puɔlä puɔny Mään nhöke je ke loc mi goa en luäk in ca thɔp ke ε Kume Australia.

Ca nyok ke rialikä ke Duät 2023

Lär eme /ce guath luikä ke kuj wal nanj. Mi diəri ke kuj puɔlä puɔnydu, ruacni ke kimdu kie buɔn yupä ke kuj puɔlä puɔny.

Goar ko läri ke kuj puɔlä puɔny ke kui naath ti tëë ke cien dial, njac njakni kene njecdien ti gol. Läti ke rɪt mi cɔali 'mäan', kue la ɣöö larke je ke njac mi rɔŋ en ɣöö rɪt eme /ce lot ni ney dial tin dëë nyin ko läth läti.

© Jean Hailes ke kuj Puɔlä puɔny Mään 2023